

מסורת הש"ס

(א) רש"ל מוחק זה וזה
רש"י לעיל דף ב' ק"ה
ש"ש(ב) דבר ד' ק"ה
(ג) שם לקמן פ"ח:
(ד) נחפסותא ויחא ש"ל
שבת נ"א (ב' ש"ס), א"ל
אח העם וכח"י כ"י אהה
מבוא אח בני ישראל כ"י
(ה) נתיין מוספות בטרות
לא: ד"ה א"כ, (ו) רש"ל א'
בדיוטותא פסוקא ב' בניין
אלהי (ח' א"ל)
(ז) שחמתי נ"א כ"ל
(ח) נחמסתי החוקים כ"ל
רש"ל, (י) ונחתי רש"ל,
(כ) נחפסוק: (כס"ג), מכלן
ש"ל לחמתי דף ב', (ג) ע"כ
ש"ל חמתי

תורה אור השלם

1. לא תכירו פנים במשפטן כקטן כגדול
משפטן אל תגורו פנים
איש כי המשפטן לאלהים
אשר והדבר אשר יקשה
מכם תקברון וְיִשְׁמְעוּ
דברים אִי וְיִשְׁמְעוּ
2. וְתִקְרַב מִשָּׁה אֵת
מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְיָ
מכבדו כי
3. וְאָצְוָה אֶת שְׂפָתֶיכֶם
בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר שִׁמְעֵה
בִּין אֲרֻמִּים שִׁשְׁתִּים עֶרְק
כִּין אֲשֶׁר וּבִין אֲרֻמִּים בֵּן
זָרִי: דברים אִי
4. וְאָצְוָה אֲתֶכֶם בַּעַת
הַהוּא אֶת כָּל הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ:
דברים אִי
5. הֲאֻנִּי הִרִיתִי אֵת כָּל
הָעָם הַזֶּה אִם אֲנִי
לִדְלֹתִיהוּ בִּן תֹּאמְרוּ אֵל
שִׁאֲרוֹ בַּחֲרֹק בְּאֶשֶׁר
יִשָּׂא הָאֵמֶן אֵת הַיִּנֵּק
לְהַדְמוֹת אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לָבְיָתָיו: מכבדו כי
6. וְקָרַב מִשָּׁה לְהַדְמוֹת
יִיאֲמֹר אֵלֶיךָ לְעִנִּי כִּי
יִשְׂרָאֵל חָזַק וְאֲמַנִּי
אֵת תְּבוּא אֶת הָעָם
הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתָי
לֵאמֹר וְאֵת תְּבוּלָתָהּ
אֲתֶנָּה: דברים אִי
7. וְיִצְאֵה אֵת יִשְׂרָאֵל
וְיִיאֲמֹר חָזַק וְאֲמַנִּי
אֵת תְּבוּא אֵת הָעָם
יִשְׂרָאֵל אֵת הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי לֵאמֹר וְאֵת
אֲדֹתָי עִמָּךְ:
דברים אִי
כִּי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מפיקנא לך
כך מואנן מבחך אודיעך
(ב) ד"ה משה וכו' שדור
ואתה עמס: (ג) ד"ה
יומא דדינא ז"ל אחר ד"ה
ואומר משמיה: (ד) תוס'
ד"ה מוילא וכו' מה שיך
תביעה ביון שאינו בא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

זקנים שצדור עמהן. מלת
עמהן נמחק ונ"ב עמך:

מוסף רש"י

ראויה פרשת נחלות
כו' ראויה היתה פרשת
מקושש כו'. ולא תאמר
אם לא דברו צוות ללמד
ולא תחייב מקושש היו
שמי פרשיות הללו חסרין
מן התורה, והכי נמי איכא
למימר שהרבה מלות חסרים
זכאי. צוות ללמד (שם קיט)

דיני ממונות בשלשה

פסילנא לך. שהוכרתי טובתך: חוייה. רב כהנא לההוא גברא:
דהוה גאים ציה. צרה. סומך וזוטא עליו ומדבר גבוהות: מפיקנא
לך רב מאונך. ⁽⁶⁾ אודיעך שאין רב יכול לסייעך דמשמתינא לך:
אילימא לעיוני ציה ומיפסקיה. לאמיתו: לאקדומיה. אם בא

לפניך דין של פרוטה וחזר ובה דין
אחר של מנה הקודם לפניך הקדם
לחמוך: **י** המשפט **לאלהים הוא**.
כאלו אתה דן ומזיל ממון מיד
הקצה שיהי עליו לחזיר ממון
לבעליו: **על דבר זה**. שטל שררה
לעמו לומר תקריבוני אלי (דברים)
שהיה לו לומר תקריבוני לפני השמיים:
נענש משה. שלא זכה **י** שלא נאמר לו
פרשת נחלות עד שזא מעשה לפניו
ולא ידע מה להשיב: **כסיו ואלוה את**
שופטים. משמע את חכמיהם וההיר
להדריך ליצור **ב** משפט והחקים על
כרחם: **וכסיו ואלוה אתם**. לציור
עלמם וההיר ומה הולך וההיר:
י אתה תבוא אל העם. משמע שזא אתה
כאחד מהן: **י** אתה תבוא. משמע (לשון)
שררה נוהג **י** עליהן: **משה אמר לו**
וקנים שדור **עמם** **א**. על פיהם עשה
מעשה ולא תשמר עליהם דההוא קרא
דכי אתה תבוא משה אמרו כדכתי' ביה
אל הארץ אשר נשבע ה' וגו' ובמקרא
דכי אתה תבוא אמר **י** אל הארץ אשר
נשבעתי לאבותיכם **א** אלמא דהקצה
נעמו למרו: **דבר אחד**. מהני
אחד: **א** **יומא דדינא**. שני וחמישי תקנת
עורא היא צד"ק (דף פב): **אומני**
דינא. צד"ק שטולחין שטוחם לבעל
דין שזועקים עליו לזא ולדון לפנייהם
צריך השליח להזמין שסם שלשתן:
ואמר משמיה דחד. פלוני דיין מוזמין
לא אמר כלום ולי לא חזיל לא
משמחין ליה: **דיני קנסות**. זה
שמשלס יותר מדיו: **י** המזיל **סם רע**.

לא מנאמתי לבתך בתולים (דברים כד וזא להפסידה כתובתה ולא להרגה שאינו מביא עדים שזינתה תחתיו דאי אפשות קאמי לא אמר ר"מ בשלשה: וחכמים אומרים כו' מפני שיש בו דיני נפשות. קס"ד דהיי קאמרי משום דאיכא מוילא שם רע דשייך צדקה דיני נפשות וכוון שזינת עדים וצבמהל פריקני ובי י"ש שם דיני נפשות מאי הוי השמא מיהא לאו דיני נפשות הוא דליכא עדים^ט: ור"מ סבר אין חוששין לנעו. אין חוששין שמה כשיצאו לב"ד ולא הקול ישמעו עדים ויצאו ויעידו שזינתה תחתיו ועכשיו אין הצעל יודע בהן ותצעי כ"ג דמא יבא לדי דיני נפשות ורצנן סברי חוששין: דר"ע לא חיישין לנעו. ואם תחילת צביעותי של בעל

פרק ראשון סנהדרין ח.

פסִירָנָא דָּר. מרחיק היה עצמו אבל מן הדין לא מיפסיל וכן
הסוף לשני דיני גזירות (כמויות קה): דליתני ליה גנא
דפירי: **מפִירָנָא** דָּר רב מאונך. דמשמתינא לך והא דקאמר
במו"ק (דף יא.) מנודה לתלמיד אינו מנודה לרב הני מילי שכמדה
איתו לכבוד עצמו אבל לשל שמים לא:

- ליה רב לרב כהנא
 קא גאים [ביה] א"ל
 מפיקנא לך רב מאונך
 ממר ריש לקיש שיהא
 יוטה כדן של מאה
 אילימא לעיוני ביה
 לאקדומיה לא תגורו
 לתכנים דברך מפני
 הים הוא א"ר חמא
 ה' לא דיין לרשעים
 תנים לזה שלא כדן
 להתחזיר ממנו לבעליו

מוציא שם רע. פי' צקונטרס
 שהצטל טוען פתח פתוח
 מלאכי להפסידה כתובתה וקשה לר"ת
 חלל דגזי' אוסר ומפתה קמני לה שהן
 קנסות ועוד דצכל דוכתא שמוכיר
 מוילא שם רע הוי לענין ק' סלעים
 ועוד ד' דממתיקין מומחין קן וצכמה
 דוכמי אשכחן שדנין דימי כצובה צצכל
 וכן נוהגין עכשיו ועוד מה שמפרש
 נמי חוששין ללעז מתוך שיטעון פתח
 פתוח מלאכי חיישין שמה יאמרו
 עדים ויבואו ויעידו שזיננה אין לשון
 לעז נופל על זה אלף על דבר שהוא
 שרר רמז וכו' וזה אלף חלל אלא

רבינו חננאל

בביון אלא צריך להחשש
מבשרי כלל כמו שרש
מחשבתם בן יצחק
דאמר רב לארשפיא
פסולתו לך לדינא דרב
אחז ברור ולי אשמי
דברס כולן פשוטין הן
תנא יזמן כחששה
אוקימנא אומניו לדינא
הני מילי בלא ימנא
יציגא רבין למימריה השליט
דתלתא (שלהוהו) שוה
רב ירור הוא דבימנא
דינא תלתא יחבי:
תשלומי כפל ותשלומי
(ומחשין).
אוקמה רב נחמן ב'
יעקב בדיני קנסות ולפיכך
צריך ל' אפילו כ'
הדיוטות אפילו עשרה
ספולין לרובי גני קנסות.
האונס והמפתח ב' גני
דיני קנסות: **ירושלמי**
ר' (מינא) [מנא] אמר
בגזרה מאורסה פלגי
ונדחו דבריו אבל חלקן
במזאי שר ער. רב מאיר
רבך ליסירו ולענשם ב'
אם נמצאו דבריהם כב"כ
וכס'. חזכ"א הכל כב"כ
ואמר עולא בחוששין
לענש פלגי כלומר
לשם שלשה לרין על
הבעל לענשם וליסירו
ודקדקו נמצאו דבריו
מכאן כיון שהן דיני
פשות צריכין להוסיף
על שנים אחרים את
למירא על אוספיה עתיק
הני שריא אלא משום
דקדמא לא הוה ידע
למירי האי דבר ונמקי
לענש ורבי אמר
לא חייש לענש ותבמיס
חיישי הלכך הוי המלקות
והעונש מבחבילה כב"כ.
ואם נמצאו הדברים אמר
הם הן הדינין קבלי דרין
פשות. רבא אמר מחבילה
על דב"כ ידענא ל' לעניני
ב"כ דאין נפקי (תר)
מנייה ואמר להו
ידיני ל' מיתה על העונש
ועל המלקות ר' מאיר
רבך דיני להו מנייה
הוא ולאו חיישין לכבוד
דיני (תר) ל' נפקו
נמכמיס חיישי לכבוד

דקלמר דונו לי מיהא דיני ממונות
מי דזוקו כל זמן שאין האשה תובעת
אותו כתובתה ועוד דקלמר תבעו
ממון בשלשה תבעה מיעביד ליה
ועוד מה שייך תביעה (ו) שאינו כל אלא
לפטור את עצמו מכתובתה ועוד
ובמקום דליכא נפשות משמע דזההיא
ממון איירי ועוד שמעתי מה"ק (דל)
מאיר דלית ליה כתובה דלוריינתא
בפרק אף על פי (כתובות דף טו:) אינו
נאמן להפסידה כתובתה דדוקא למ"ד
כתובה דרבנן נאמן כדמוכח בפרק
דכתובות (דף י) דלמר דר' נתן
חכמים תיקנו לננות ישראל לכתובה
מאטים ולאנלמנה מנה והם האמיניהו
כו' ומפרי'ת דכולה שמעתי איירי
לענין ק' סלעים שהאז תובע בצעל
וחוששם ללעז היינו לעז הדינים
בגון שהדין הצעל עדים שזינתה
והוכחו דמייחזי הצעל השתא ק'
סלעים דרבנן סברי בעי כ"ג דאי
בג' חיישין שמא אח"כ יצואו עדים
שזינתה ויטעון להוסיף עד כ"ג ואתי
להוציא לעז על הראשונים לומר שלפי
שלא ידעו לדון הוסיפו עליהן דזוקא
הוכחו אכלי חוממו מו לא חיישין
לספקי אחרני דמוכחו מילתא
דאסדי שקרי מהדר הצעל אכל
בהוכחו או לא כוונו עדותא אכתי
אפשר להיות דקושטא הוה קאמרי
ואיכא למיחש עפי דילמא אמו אחרני
ור' מאיר לא חייש ללעז הדיינין ואין
לדמות ליוסיפו הדיינים דלקמן (דף
טט.) דלא חיישין ללעז הדיינין:
דכה

למדנו^א רבינו דיני קנסות בכמה מאי קמבעיא ליה
אלא יחיד מומחה קמבעיא ליה דאין דיני קנסות
יה תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה בשלשה
שלשה הדיוטות האמר אבוב דאבוך משמיה דרב
ויטות פסולין לדיני קנסות =אלא מומחין וקאמר
ם מוציא שם רע בעשרים ושלשה: וכי יש בו דיני
לא בחוששין ללעז קמיפלגי רבי מאיר סבר אין חוששין
שין ללעז =רבא אמר כולי עלמא ללעז לא חיישין
ן של ראשונים קמיפלגי והב"ע כגון דאיכניה בי
י נפשות ואיבדור ואמר להו דיינו לי מיהא דיני ממונות
מיתבי

אפילו בשלשה ורבנן סברי חוששין לכבוד הראשונים וצעי כולה:
ומכ"א

ל לאדם לדון בחנק, על ידי חייב. מקושש, וזכות. שהנני והקרוצים יירשו את קרוביהם, על ידי ל והר על הדקדקם. הקצ"ה אמר ליהושע כי אמה מציא וגו', מציא על כרחם, הכל מלי צד (פסוק).